

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 9

2. března 2014

Cena: 8 Kč

Sbor naší církve v Náchodě

NOC KOSTELŮ 2014

Sestry a bratři, srdečně zdravíme vás všechny, kteří jste se v minulosti zapojili do Noci kostelů, stejně jako ty z vás, kteří plánujete se nově zúčastnit v tomto roce. Vám všem, kteří jste již této akci věnovali svůj čas a otevřeli dveře kostelů, sborů a modliteben, připravili pro příchodí pestrý program, chceme jménem organizačního týmu ještě jednou poděkovat.

Noc kostelů se během krátké doby etablovala mezi události, které jsou vnímány širokou veřejností, a stala se respektovanou akcí, jež má své příznivce. Jsme rádi, že se z naší církve zapojuje stále více náboženských obcí; je to výborná příležitost, jak pozvat a přivítat ve sboru nové příchodí, kteří by do něj jindy cestu jen těžko našli, či se opět setkat s více či méně pravidelnými návštěvníky.

Je naší radostí vám oznámit, že Noc kostelů v roce 2014 bude 23. května. Již teď bychom vás chtěli motivovat k aktivní účasti. Promyslejte, jaký program můžete příchodím nabídnout. Představte práci vaší NO, pozvěte si pěvce či hudebníky třeba z místní ZUŠ k vystoupení, hosty k přednášce, uspořádejte výstavu fotografií místního fotografa či „jen“ otevřete svůj sbor k chvilce ztišení a setkání, k modlitbě...

Přihlašování kostelů probíhá jako každoročně přes internet, pomocí

webového formuláře, na stránce www.nockostelu.cz. Váš kostel, sbor či modlitebnu s programem je možno přihlásit do 23. 3. 2014. Opět si budete moci objednat materiály (brožury, plakáty, bannery apod.)...

Také bychom vás rádi poprosili, pokud se při různých společenských událostech setkáváte např. se starosty obcí a měst, abyste se jim o Noci kostelů zmínili a případně požádali o udělení záštity, o podporu. I toto je důležité a informace o Noci kostelů se tím může přiblížit k potenciálním návštěvníkům. Pokud se vám podaří záštitu získat, prosíme, abyste nás obratem informovali, abychom informaci mohli umístit na webové stránky Noci kostelů.

Pro všechny vaše dotazy bude během celé doby k dispozici e-mail: Nockostelu.Praha@gmail.com, kam můžete zasílat své dotazy.

V letošním roce jsou členkami přípravného týmu Pražského arcibiskupství (tento tým koordinuje Noc kostelů v Praze a Středočeském kraji) za Ekumenickou radu církví v ČR Ivana Kuglerová ze Starokatolické církve a Sandra Silná, duchovní naší církve a generální sekretářka Ekumenické rady církví v ČR, které také rády zodpoví vaše dotazy.

(E-mail: erc@ekumenickarada.cz).

S přáním hojnosti Božího požehnání,
Sandra Silná

Blahoslav

Sestry a bratři, dovoluji mi, abych vás požádal touto cestou o spolupráci. Byl jsem pověřen Ústřední radou jako hlavní editor Blahoslavu 2015. Toto vydání bude koncipováno především jako vydání k výročí mučednické smrti M. J. Husa. Prosím o zasílání autorských textů s husovskou tematikou. Největší zájem mám o historické fotografie z husovských oslav ve vašich obcích a sborech s krátkou poznámkou (osoby na fotografiích, atp.).

Veškeré příspěvky a případné dotazy mi prosím zasílejte na e-mail biskup@plzenskadiocese-ccsh.cz. Uzávěrka pro zasílání příspěvků je do 15. května 2014.

Filip Michael Štojd

SVĚTOVÝ DEN MODLITEB LETOS PRO EGYPT

Křesťané z více než 170 států celého světa se první pátek v březnu (letos to bude 7. března) scházejí, aby se společně obrátili k Bohu s prosbou o vyřešení některého ze zásadních celosvětových problémů. Letošní liturgii připravily ženy z Egypta a tématem je voda. Vykonané sbírky by měly podpořit budování studní v Africe a pomoci našim charitativním organizacím při jejich pomoci na Filipínách, popř. pomoci dialogu koptských křesťanských žen a žen-muslimek v Egyptě. Společná celorepubliková sbírka má vyjádřit poslání SDM: poznávat-modlit se-konat (pomáhat). I ten, kdo se bohoslužby nezúčastní, může přispět jakoukoli částkou na účet SDM č.1925994339/0800.

Rozhodující význam pro egyptské hospodářství má řeka Nil. Nil protéká asi 10 % afrického kontinentu – vedle Egypta také Súdánem, Eritreou, Etiopií, Keňou, Ugandou, Kongem, Rwandou a Tanzánií. Pramení v Etiopii jako Bílý a Modrý Nil a oba prameny se stékají v Súdánu u hlavního města Chartúmu. Otázkou je, komu Nil vlastně patří. V roce 1959 bývalá britská koloniální správa rozdělila nespravedlivě velkou část vody Nilu mezi Egypt (66 %) a Súdán (22 %) a teprve zbytek připadl na další jmenované státy. Ty nyní volají po nové smlouvě a spravedlivějším rozdělení. Egypt bude muset s vodou racionálněji hospodařit a snížit spotřebu. Má se toho docílit stavbou podzemních zavlažovacích kanálů, kropením v noci, efektivnějším hospodařením na zemědělské půdě a pěstováním plodin méně náročných na vodu.

V současné egyptské společnosti zůstávají křesťané výrazně v menšině. Založení první egyptské církve se tradičně přisuzuje evangelistovi Markovi. Má se za to, že právě on zřídil slavnou Alexandrijskou teologickou školu, která významně přispěla ke vzniku světové církve. Studoval na ní mnoho křesťanských myslitelů, jako Origenés, Klement Alexandrijský a svatý Antonín. Ten byl také zakladatelem mnišských řádů. Největší koptská církev má asi 8 milionů členů. Většina Koptů patří ke koptské pravoslavné církvi. Od ní se oddělily koptská katolická církev a koptská evangelická církev. Koptské církve mají za sebou nejen dlou-

hou tradici, ale i zvláštní spiritualitu. Snaží se oživit své tradice prostřednictvím koptského ortodoxního kulturního střediska. Původně se myslelo, že katolická církev zde začala působit v letech 1775-1822, ale badatelé potvrdili existenci koptské katolické církve už v roce 451, kdy se na Chalcedonském koncilu alexandrijská církev rozdělila na většinovou – ortodoxní a menšinovou – katolickou. V r. 1219 František z Assisi navštívil Egypt, sblížil se s místními křesťany a pokusil se o jejich sjednocení. Evangelickou egyptskou církev založili misionáři v 17. století.

Nejdříve přišli Němci, později Britové. Šířili Bibli a křesťanskou literaturu v arabštině a evangelizovali obyvatelstvo. Založili kostely v Káhiře, Alexandrii a podél Suezského průplavu. Američtí presbyteriánští misionáři postavili několik škol a kostelů po celé zemi. V některých městech zřídili také nemocnice a zdravotnická zařízení. V 19. století dorazili i misionáři z Holandska.

V některých egyptských církvích ženy mohou pracovat jako diakonky nebo na církevních úřadech. Zkušené křesťanky duchovně vedou ostatní. Napsaly několik významných teologických knih a některé vystupují i na národních a mezinárodních konferencích. Egyptské církve se velice zajímají

o situaci dětí a mnohé ženy působící v církevní službě dobrovolně pomáhají nejchudším. Světový den modliteb je v Egyptě neformální mezinárodní společenství žen různých vyznání.

Pokud máte zájem se letos 7. března připojit, máte možnost získat podrobnější informace na adrese předsedkyně českého výboru SDM Aleny Naimanové (tel.: 739 071 416, e-mail: naina@seznam.cz).

Obrázky poskytl
Český výbor Světového dne modliteb.
Helena Bastlová

OHLÉDNUTÍ ZA BOHOSLUŽBOU V KLATOVSKÉ NEMOCNICI

V úterý 11. února se v klatovské nemocnici u příležitosti Světového dne nemocných konala ekumenická bohoslužba v prostoru meditační místnosti. Ekumenismus (z řeckého oikúmené – „celek obydlí světa“) je nejčastěji definován jako hnutí za sblížení, spolupráci, případně i sjednocování křesťanských církví. V tomto duchu se neslo i zmíněné setkání křesťanů různých denominací, jejichž společným cílem byly modlitby za nemocné. Bohoslužbu vedl nemocniční duchovní Martin Marcinko, který v klatovské nemocnici poskytuje již druhým rokem spirituální péči směřující nejen k pacientům, ale i k personálu nebo přibuz-

ným nemocných. Pozvání přijala farářka sboru Církve československé husitské Lenka Palčovičová, římskokatolický kněz švihovské farnosti Tomasz Kowalik a kazatel Církve bratrské David Kašper. Mezi shromážděnými věřícími byli dále zástupci Českobratrské církve evangelické, Církve adventistů sedmého dne a Společenství na cestě. Hudební složky se ochotně ujal Pavel Koura se svojí známou kapelou Zebedeus. Všichni zúčastnění prosili o požehnání pro nemocné doma nebo v nemocnicích, v léčebnách pro dlouhodobě nemocné a v dalších zdravotnických zařízeních. Ve svých modlitbách dále vzpomenuli i zdravotníky, sociální

pracovníky a další pomáhající profese, aby svoji práci konali s láskou, trpělivostí a s pocitem životního naplnění. Zazněly i prosby za naše zákonodárce, kteří připravují zdravotnickou legislativu, aby jejich práce byla motivována snahou vytvářet co nejlepší podmínky pro pacienty, zdravotníky i zdravotnická zařízení.

Atmosféra ekumenické bohoslužby jednoznačně poukázala na to, že v životě nestačí pečovat jen o naše tělo, zabezpečovat si zdravý a spokojený životní styl, dodržovat pravidelnou životosprávu, správně se stravovat nebo sportovat atd., byt' to vše je

Pokračování na str. 4

Chvála stáří

V našich náboženských obcích je převážná většina starších členů. Ano, existuje mnoho náboženských obcí, kde jsou také rodiny s dětmi, mladí lidé. Ale převážná většina našich členů jsou starší lidé. S Hospodinovou pomocí se mi podařilo získat několik mladých lidí, dokonce i rodin. Věnuji se jim, přitom nezapomínám na ty starší...

V našem sboru je jedna krásná starší sestra, která ve svém požehnaném věku 89 let pravidelně dochází na téměř všechny bohoslužby a na biblickou hodinu. Když se na ni podívám, vidím zářivé oči, úsměv, porozumění pro druhé... Chvála stáří, ano, chvála věrnosti a vytrvalosti naší sestry Sylvy, která je věrná svému společenství, naší církvi, aktivitám i mimo rámec náboženské obce. Dochází také na Botanic-kou, kde je společenství Klubičko s různým programem jednou za měsíc, na AKT, což je Akademický klub Tábor při naší brněnské diecézi. A když je nějaký koncert, přednáška, sestra Sylva se tam také objeví. Pravidelně se ptá na to, zda už došel Český zápas, a vezme si jej ode mne v kanceláři. Občas mívá ve svých kapsách nebo tašce bonbón, jablíčko, malou čokoládku a tímto dárkem potěší mnohého. Můj nejmladší syn Pět'a už není malý kluk, jak jste jej znali z mých článků, ale už mu bude 15 let. Dojždí jednou za čtrnáct dnů či za měsíc za mnou a zúčastňuje se bohoslužeb. Možná i ve Žďáru, kde s maminkou bydlí. A Sylvinka, když jej uvidí, vždycky z něj má radost a dá mu tu maličkost... Na jedné biblické hodině mne tato sestra mile překvapila. Modlívám se při výkladu Písma na začátku biblické hodiny sám. Jiné je to na závěr. Tenkrát jsem řekl, chce se někdo pomodlit? Po chvíli mlčení se spjala ruce Sylva a krásnou modlitbou oslovila Hospodina v Kristu.

Není to chvála jedné sestry. Takových sester máme ve sboru několik. Za těmi úplně nejstaršími a nemocnými docházím dle jejich možností. Představte si 95letou sestru s manželem stejně starým, jak pozorně naslouchají a zúčastňují se pastorační debaty se mnou! A nemusí to být jen o věcech duchovních, ale i o normálním, běžném životě!

Zapomínáme ve snaze věnovat se dětem, mládeži, což je nesmírně cenné, na tyto věrné sestry a bratry. Vždyť oni stáli často v počátcích náboženských obcí, tam, kde sbory vznikly později. Zapomínáme, že moudrost stáří je také cenná a často nedocenená! Naše priority bývají zaměřené na církevní akce, mládež i problémy s tím, jak dál... Ti starší se patrně nezmění tak, jak se proměňuje církev, ale co je na nich krásné a z čeho si můžeme vzít příklad, je jejich věrnost, stálost i moudrost. Nezapomínejme na stáří. I nás to čeká. Vždyť v žalmech je psáno, že i ve stáří ti věrní Hospodinu ponosou ovoce.

Sestro Sylvo a vy další z Brna-Králova Pole nebo Řečkovic, děkuji vám! Děkuji všem věrným starším členům naší církve. Kéž vám Kristus požehná!

Petr Mečkovský

Z kazatelského plánu

Poslední neděle po Zjevení

Hlahol Hospodinu, celá země! Radostně služ Hospodinu!
ŽALM 100,2

První čtení z Písma: Exodus 24,12-18

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

2. Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma:

Panovníku, Hospodine, než měl tvůj Syn trpět, na svaté hoře jsi zjevil jeho slávu. Dej, ať vírou vidíme světlo jeho tváře! Posiluj nás, abychom nesli svůj kříž, a tak se mu stali podobnými. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 2. Petrův 1,16-21

Evangelium: Mt 17,1-9

Verš k obětování: Žalm 100,2-3

Verš k požehnání: Matouš 17,9

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, pokorně tě prosíme, ať tvůj lid, který občerstvuješ svým slovem a svátostmi, tobě slouží životem, v němž budeš mít zalíbení. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 46, 49, 101, 146, 197

JIRÍ SUCHÝ – STÁŘÍ VERSUS MLÁDÍ

„Stáří je nepěkná vlastnost. Kolik významných lidí jsem před ním uchránil a nakonec jsem sám do toho vletěl,“ říká král Jindřich VIII. ve hře Šest žen na adresu těch, které nechal popravít.

Když jsem psal tuhle větu, bylo mi sedmadvacet. Už tenkrát jsem tušil, že stáří není to, nač bych se měl těšit. Římané výstižně nazvali nachýlené stáří slovy *curva senecta*. Ve svých mladých létech jsem sice věděl, že, budu-li mít štěstí, tak se svého vlastního stáří dožiju, ale představa, jaké to bude, se mi tehdy nedostavila. Dneska už to vím. A taky vím, že ve svém okolí potkávám dvojí druh mladých lidí: jedni mě zahrnují úctou, kterou abych pochopil, musím si nejdřív uvědomit, kolik že mi to vlastně je, druzí na mě hledí jako na něco, co už nemá na tomto světě co pohledávat.

Jako příklad mě vždycky napadne onen případ Kofola. Když jsme otevřeli Semafor v Dejvicích, řekl jsem si, že by se tam v bufetu měla prodávat Kofola. Byl to nápoj mého mládí, a tak se mi zdálo, že v divadle, které se honosí svým tradicionalismem, by se to hodilo. V Semaforu se tedy začala prodávat Kofola.

Jednoho dne se mi udělal nápad: na závěr sezóny uskutečnit jakousi přehlídku her, které onoho roku vznikly – byly čtyři – a po čtyři dny tohoto malého festivalu zahrnovat diváky drobnými pozornostmi. Nakreslil jsem drobné grafiky, které jsme dali divákům na památku, po představení jsme nabídli zájemcům debatu s účinkujícím, a pak nás taky napadlo požádat firmu Kofola o sponzorský dar – o přestávce nabídnout divákům jménem této firmy sklenici Kofoly

zdarma. Na náš zdvořilý dopis se dostavil do divadla mladý muž, který vlastně ani nevypadal jako pako. Pohovořili jsme, prošel si divadlo, a pak nám napsal stručný

ČAS LETÍ JAKO SPŘEŽENÍ
NAD KTERÝM PRÁSKÁ BIČ
ČLOVĚK SE PÁKRÁT OŽENÍ
A HNED JE MLÁDÍ PRYČ

PÍSEŇ KRÁLE JINDŘICHA VIII.
ZE HRV ŠEST ŽEN

e-mail, že radši dá ty Kofoly mateřské školce než nám. A vzkázal nám, ať si požádáme o sponzorování výrobce umělých kloubů.

Uvědomil jsem si, že je to vlastně nepřítel. Od těch dob se prodává v Semaforu Coca cola - firma, která nám dodala chladicí zařízení a navíc i finanční podporu. Znovu za ni děkuju.

A Kofole děkuju za to, že mě přiměla se zamyslet nad absurdní situací: na jedné straně se mně dostává ze všech stran poct, jakými zahrnuje slušná společnost různé tvůrce v pokročilejším věku, a tak mám na kontě státní vyznamenání od prezidenta republiky, čestná občanství od starostů, čestné doktoráty od univerzit, síně slávy, Thalii a řadu jiných poct, a na druhé straně setkání s mladým ambiciózním mužem, který toho nejspíš zas až tak moc nedokázal, a ten mi naznačí,

že pro něho jsem nula. A ty umělé klouby mě ujistily, že jde o generační rozpor. Prostě mu vadí, že nejsem mlád. A pokročilý věk je mu odpornej. Protože mu však nechci odplácet zlé zlem, přeju tomuto mladému muži, aby se toho hrozného stáří nedožil.

Začal jsem srovnávat své mládí s mládím dnešním a samozřejmě tak, aby to mé z toho vyšlo líp. A musím říct, že nelituju toho, že jsem upínal své zraky k předešlým generacím. Mou inspirací byla dvacátá léta, která jsem v létech padesátých objevoval a hltal. Vzhlížel jsem k Nezvalovi, k Seifertovi, k V+W a kdyby mě některý z nich požádal o basu Kofoly, ochotně bych mu ji přinesl na rameni (auto jsem ještě tehdy neměl) a cestou bych se zajíkal štestím, že je mi něco takového dovoleno. A tenhle obdiv k předcházející generaci jsem pak vlastně zúročil ve své práci.

Onehdy se ozval mladý sebevědomý muž, který mě vyzval, abych mu přenechal Semafor, včetně loga, za symbolickou jednu korunu a ustanovil ho ředitelem. On že pak dá Semaforu zcela nový ráz, a hned mi poslal na ukázkou divadelní hru své přítelkyně. A všechno to myslel vážně. Zřejmě usoudil, že starý = blbý. Chudák. Netušil, že to může být i naopak.

Z webového zápisníku

Jirího Suchého

(jiri-suchy.cz)

s laskavým svolením autora

„Před člověkem šedivým povstaň.
A starci vzdej poctu.
Boj se svého Boha. Já jsem Hospodin.“

Lv 19,32

Nad Písmem

NIKDO NEMŮŽE SLOUŽIT DVĚMA PÁNŮM Mt 6,24-34

V evangeliu slyšíme Ježíšův požadavek, který si žádá radikální rozhodnutí... „Nikdo nemůže sloužit dvěma Pánům...“

Nemůžete sloužit Bohu i majetku. Majetku neboli mamonu slouží ten, kdo horlivě, hrabivě, chamtivě, sobecky, skoupě, lakomě, bezohledně a třeba i nepoctivě, všemi špinavými a nečestnými způsoby shromáždí poklady, jak říká náš Pán na jiném místě, aby si zajistil bezpečnou budoucnost, vliv a postavení, všechny výhody a možnosti, které přináší hmotné zajištění, dobré místo atd. V tomto zajištění mnozí vidí cíl svého života bez ohledu na druhé, na pravdu a spravedlnost, na Boha. Prostě touha po pohodlném životě za každou cenu. A pro Boha, dobro, pravdu a lásku už místa v takovém životě není.

Je jisté, že dvěma pánům se skutečně sloužit nedá. Pán Ježíš z toho vyvozuje radikální požadavek... „Proto vám pravím, nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se oblečete. Což není život více než

pokrm a tělo více než oděv? Ježíš nás vyzývá k úplnému přehodnocení všech životních hodnot. Napřed Bůh a jeho království, napřed láska, spravedlnost, dobrota, charakter, potom jídlo, pití, oblečení, auto, dům, dovolená atd. Pro někoho se tento požadavek může zdát absurdní. Řekne: „Nemám se starat o to, co bude moje rodina jíst, co dám dětem k večeři, do čeho se obléknou.“ Často slyším říkat: „Kdo mi zaplatí složenky, když

nebudu mít peníze...?“ Do toho Boha netahej...

Pán Ježíš nás přece nevyzývá k nějaké lehkomyšlné bezstarostnosti, lenivosti, příživnictví. My se musíme starat o své hmotné zajištění, o hmotné zajištění své rodiny, musíme plánovat, jak se říká, myslet i na zadní kolečka. To ano, to vyžaduje zdravá sebeláska i láska k bližnímu, k níž nás Pán zavazuje. Jemu však jde o správné stanovení priorit v našem životě. Vytváření hmotných hodnot se nám nesmí stát nejvyšší hodnotou, nesmí se nám stát jediným pokladem. Protože, kde je náš poklad, tam bude i naše srdce. A naše srdce volá po vyšších hodnotách: po pravdě, dobru, kráse, po lásce a spravedlnosti, ale také volá po Bohu, který je toho všeho pramenem. Proto na konci Ježíšova ujištění slyšíme: „*Váš nebeský otec ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno... Nedělejte si tedy starosti o zítřek, zítřek bude mít své starosti...“*

Amen.

Jitka Pokorná

Náš Pane,
prosíme,
dej, ať máme stále na mysli
tvůj požadavek,
že nikdo nemůže sloužit
dvěma pánům,
že je nutné
vždy se rozhodnout pro tebe.
Kéž pamatujeme na slova:
„Kde je tvůj poklad,
tam bude i tvoje srdce...“
Amen.

POVSTÁNÍ UROZENÝCH PÁNŮ SEKTÁŘŮ

V březnu uplyne 390 let od vydání císařského mandátu, který u nás zakazoval nekatolická vyznání (1624). Čtyři roky po vydání mandátu a rok po vydání Obnoveného zřízení zemského pro Čechy s obdobným záměrem (1627) proběhlo v únoru a březnu 1628 ve východních Čechách velké selské povstání, související s násilnou rekatolizací. Jeho rozsah, intenzita a motivace vzhledem k naší současné „národní povaze“ i po tolika letech překvapují. Kromě dominantní náboženské motivace jistě hrálo roli i sociální napětí, možnost rabování a prostý výbuch nenávisti a násilí, jak už to při podobných akcích bývá. Článek nemá být podnětem k pokračování nesmyslného koloběhu vzájemných výčitek a nevraživosti, nýbrž pouze připomenutím této pozapomenuté kapitoly našich dějin.

Po vydání Obnoveného zřízení byly zřízeny protireformační komise, z nichž přednostně byl jejich návštěvou „poctěn“ Královéhradecký kraj. Zde bylo podle hlášení nejvážnější překážkou úspěšné protireformace podorlické opočenské panství s městem Dobruškou.

Hradecký arciděkan si stěžoval na majitele panství Trčky z Lípy, že vzdor všem císařským mandátům trpí na svém panství kacířské predikanty a tisícová shromáždění kacířů. Směrnicí, již se měla protireformační komise řídit, udává, že „tvrdšími měli být ihned poznamenáni, zarputilí uvězněni, dobrovolní pochváleni a zlovolným přísně pohroženo“. Byla-li činnost komise všude sledována s nenávistí, na Opočensku sedláci násilnou konverzi odmítli, začali se bouřlivě srocovat a následně vypuklo jedno z největších ozbrojených povstání našich dějin.

Adam Erdman Trčka a jeho otec Jan Rudolf Trčka se pokoušeli výbušnou situaci a srocování tvrdošijných poddaných řešit vyjednáváním; snaha ale byla marná. Když Jan Rudolf přešel od nabídek vyjednávání k hrozbám použití vojska: „...hrdly a statečky svými ani hodiny bezpečně bejtí moci nebudete...“, sedláky to ještě víc rozlítlo a začali se ozbrojovat, svolávat zvoněním a organizovat. Jan Rudolf, coby nekatolický velmož, přitom ještě 12 let před povstáním vydal dobrušským měšťanům bohoslužebný řád podobený, v němž je zavazoval, aby pevně dodržovali zděděnou víru otců... Sedláci na místě krutě trestali odporce povstání ve vlastních řadách. Kdo

se odmítl připojit, měl být zabit a jeho statek vypálen. Pro nesouhlas s povstáním byl povstalcem ubit například rychtář Jeroným z Nového Hrádku. Ve všech trčkovských panstvích na Hradecku, zejména okolo Opočna, Nového Města nad Metují, Náchoda a Smiřic, povstali poddaní k odporu, který se rozšířil i na okolní panství.

Úspěch rebelie měl být zajištěn dokonalou přípravou. Místo shromaždiště a „štábu“ bylo vybráno v Orlickém Záhoří. Prostor byl zvolen po zralé úvaze. Místo bylo odlehlé, v horách, a to spolu se sněhovými závěsemi prakticky znemožňovalo vojsku, aby povstalecký tábor na-

proti mnoha tisícům povstalců byly vyslány vojenské oddíly generála dona Martina Huerty. Vojsko část sedláků vylákalo do lesů a tam je rozptýlené porazilo, zpět dobyl Huerta i Nové Město. Selské oddíly před Hradcem Králové potřeli Valdštejnovi pěšáci a rejtaři. Celkem asi 500 povstalců bylo pobito, okolo 600 zajato, ostatní se rozutíkali. Uvězněni byli vyslýcháni útrpným právem. Krom těch, kteří byli ihned po dopadení pověšeni kolem cest, byla řada zajatců vpletena do kola. Těm, kteří byli dopadeni se zbraní v ruce, byly uřezány nosy a uši a na zádech vypálen cejch. Řada povstalců z panství uprchla. Následovaly další,

Zámek v Opočně, foto: Wikipedie/Kixx

padlo. Povstalcům v případě neúspěchu umožňovala hranice „za humny“ útek do Kladska a dále do Slezska. Překvapuje míra organizace vzbouřenců – byli rozděleni do tří praporů, z nichž každý měl svého velitele, lajtnanta a fendrycha. V čele stáli dva volení nejvyšší. Organizovanost „selské armády“ lze vysvětlit i angažovaností vojenských zběhů. Unikátním zjevem je účast Zdeňka Straky z Nedabylic, příslušníka nižší šlechty, v poddanské rebelii. Ten ji ovšem při pozdějším zatčení a výslechu svérázně vysvětlil. Mezi selské povstalce se dostal „neví jak, protože byl jako hovado opilěj“. Znakem povstalců byla ovesná kytky a kohoutí pero za kloboukem. Každý z oddílů měl vlastní, barevně odlišnou zástavu se znamením kalicha. Vysoké sebevědomí povstalců dokazuje, že se v dopisech nazývají „urozenými pány sektáři a majestátem čtvrtého stavu“. Měšťané, s výjimkou Dobrušky a Třebechovic, se k povstání nepřidali nebo se postavili proti. Ostatní selské houfy dobyly zatím Nové Město nad Metují. Při obsazení a drancování zámku došlo k výbuchu skladu střelného prachu, přičemž přišlo o život asi 150 lidí.

majetkové represálie – rabování vojska a vysoké pokuty po celém panství.

Po všech těchto událostech přinášela rekatolizace zdeptaným poddaným mj. sociální úlevy. Tehdejší katolický kalendář totiž zahrnoval na devadesát svátků, kdy se nesmělo pracovat ani na robotě, ale svítel se den sváteční. A to činilo celou čtvrtinu roku. Ale i přes všechny formální výsledky zůstávali poddaní opočenského panství ještě dlouho tajnými evangelíky. V roce 1650 si dobrušský děkan stěžoval, že se mu k nařízené zpovědi a katechezím dostavilo pouze šestnáct osob. Také si stěžoval, že v neděli a ve svátek nemá na kázáních víc než šest, nejvýše dvánáct lidí, protože „sám primátor s ostatními všemi z města i ze všech vesnic jsou sami husité zjevní“. Povstalecký region se stal střediskem tajného evangelictví, dějištěm dalších rebelií, o mnoho let později jednou z bašt naší církve, ale třeba také místem vzniku Církve bratrské. (S použitím čl. V. Matouše: Velká selská rebelie na Opočenském panství roku 1628, Orlické hory a Podorlicko, 2001, MGOH Rychnov n. Kn.) **vd**

NAŠE RECENZE

Simona Kratochvílová:
A život jde dál, 2013

Jsou témata, kterým se člověk vyhýbá, nechce o nich vědět, natož číst. A proto musím hned na začátku říci, že to není lehké čtení. Autorka osobní zpovědi... a život jde dál... popisuje svou životní cestu od chvíle, kdy do jejího života zasáhla nečekaná a tvrdá rána, diagnóza rakovina prsu. Obdivuhodná je autorčina odvaha popisovat realitu svého bytí bez přikras a během čtení se mnohokrát ujistíte, že statečnost, se kterou se rozhodla svést nejtěžší bitvu svého dosavadního života, je nezměrná. V knize se čtenář postupně seznámí s rodinou a autorčinými nejbližšími, prožije napjaté chvíle čekání na výsledky, nezdary i úspěchy léčby... a krutost celé situace, kterou prožívají stovky a tisíce žen v celém světě. V ohrožení života tyto ženy dále zůstávají matkami a manželkami – a častokrát se i přesto ocitají

samy, prožívají stud a strach ze ztráty atributu ženství, svých řader. Přestože autorka popisuje podporu, které se jí dostávalo ze strany okolí, nikdo z nás, kteří jsme nestáli tvář smrtelné nemoci, si nedokážeme představit, jak obrovský strach, beznadějí a úzkost nemocné prožívají, kolik trápení jim způsobí čas strávený čekáním na výsledky, kolik slz prolíjí v obavách ze ztráty života se svými milovanými. Existují slova, která by snad mohla zmírnit trápení, které prožívají? Po přečtení knihy Simony Kratochvílové mám pocit, že ano. Jsou to slova jejího životního příběhu, je to příklad její odvahy, se kterou se vydala do boje na život a na smrt, je to víra a naděje, že strážák rakoviny bude zažehnán. Je to síla sdílení a spojení žen, které rakovinu překonaly a jsou připravené o ní mluvit, a pomoci tak dalším, které jsou nuceny čelit stejné diagnóze právě teď.

Martina Viktorie Kopecká

Úcta ke stáří

Často si myslíme s povzdechem nebo rozhořčením, že mládí nemá úctu ke stáří. V mnoha případech musíme dát těmto slovům za pravdu, ale je dobře si dát otázku: „Proč?“

Úcta je kladný projev vztahu k druhému člověku. Nedá se však vynutit, poručit, ale musí vyplývat z ocenění vlastností, které úctu vzbuzují. Musí tedy být u starších vidět ty vlastnosti, kterých je možno si vážít. Mládí všech dob si váží spravedlnosti, obětavé práce, tichého porozumění, mlčenlivosti. Toto všechno mládí nemá. Je prudké, bouřlivé, přecitlivělé k sobě a necitlivé k druhým. Starší člověk má s pochopením a laskavostí hledět k rušnému a někdy přetěžkému rozvoji mladé bytosti a má být nápomocen rozvážným slovem i tichostí. Vždyť i mládí touží, aby bylo bráno s úctou. A přiznejme si, že je často vinou starších, že vznikají sváry

s mladými, že nechápu jejich důvody a rychle je odsuzují.

Dr. Albert Schweitzer, dnes již legendární lékař, misionář a zakladatel nemocnice v africké Lambaréné, měl své životní heslo: „Úctou k životu“. A s tímto heslem v srdci sloužil lékařskou i teologickou odborností v necivilizované Africe. A jaké mívá s tamějšími domorodci starosti! A přece si získal mnoho důvěry a lásky. Dávaj úctu a budeš úcty hoděn!

Odsuzování člověka přetřhá všechny kladné vztahy na obou stranách. Pohleďme, jak s námi, hříšnými lidmi, jedná Ježíš Kristus. Říká: „Už vás nenazývám služebníky... nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem si vyvolil vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce, aby zůstalo.“

Miloslava Skálová:
z knihy „Pokoj Vám“

Autor busty: Jan Znoj
Umělcova babička
Žofie
Foto: František Weiss

Starší lidé si zaslouží úctu a respekt

Začíná to každodenními předsudky na adresu stáří. Těmi jsou četná obvinění, co se týče „přehnané“ šetrnosti seniorů, starým lidem se vyčítá účast na předváděcích akcích a zájezdech. Mediálně je známá jejich inklinace k levicovému smýšlení, která je rovněž znevažována a napadána mladší generací. Společnost závidí seniorům dokonce jejich „bezstarostný“ důchod. Ale vezměme v úvahu, že se jedná o „žebračku“. Napadáním bezmocných se přehlížejí výrazné problémy v naší společnosti. Studenti a mládí nezaměstnaní si neuvědomují, že jejich prarodiče a praprarodiče zvelebovali tuto zem. Navíc mladší generace žádá finanční příspěvky nejen na běžné výdaje,

nýbrž i na zábavu a „bezstarostný“ život. Kam tento národ došel? Do apatie a bezmocnosti, kdy si o trochu silnější vybiřejí zlost na slabších. Toho jsou svědky četná diskusní fóra s uvedenou tematikou.

Jednoho dne se může stát, že až zestárneme, budou se k nám chovat stejně. Přiznám se, že mám obavy z tohoto období. Pak jednoduše dojde k oddálení důchodového věku a k přeplnění Úřadů práce nezaměstnanými a zatracovanými. Z mostů se stanou ubytovny v kruhém a nelidském mraze. V Praze a jiných velkoměstech přibude bezdomovců. Tohle vážně chceme? Já tedy ne, a proto si starší lidé zaslouží úctu a respekt.

Václav Kovalčík

Husovské trienium

V Táboře zasedalo v polovině února t. r. předsednictvo Společenství měst s husitskou tradicí a minulostí. Předsedkyně Komise ČČSH pro 600. výročí M. J. Husa H. Tonzarová zde se zástupci českých a německých měst projednala naplňování Memoranda, které Společenství uzavřelo s Církví československou husitskou k nadcházejícímu Husovu výročí. Požádala města o iniciaci zapojení gymnázií a středních škol v projektu Studenti čtou Husa! (více o projektu v příštím čísle) Zástupci měst reagovali na výzvu kladně, město Tábor podnikl aktivitu svých gymnázií, německé město Bernau se hodlá zapojit do dalšího čtení, které bude přístupné i německy a anglicky mluvícím studentům. Padl rovněž návrh, aby čtení doprovázelo i putovní výstavu o Mistru Janu Husovi, kterou připravilo Husitské muzeum v Táboře. Podobně by mohla výstavu doprovázet i komorní verze oratoria M. J. Hus z pera Richarda Pachmana, jehož plná verze se připravuje pro 6. červenec 2015. Program k Husovu výročí má připraveno rovněž instrumentálně vokální sdružení Chairé pod vedením Josefa Krčka ve spolupráci s Komorním sborem Mistra Jakoubka ze Stříbra, kteří společně vystoupí mj. 6. 7. 2014 při tradiční bohoslužbě v Betlémské kapli. V případě vašeho zájmu o zapojení se do čtení Husových textů v rámci projektu studenti čtou Husa!, spolupořádání komorní verze oratoria M. J. Hus ve vaší n. o., či vystoupení Chairé s Komorním sborem M. Jakoubka ze Stříbra, či zájmu o otevření výstavy o M. J. Husovi ve vašem městě, jako i o všech aktivitách, které k Husovu výročí plánujete a pořádáte, nás prosím informujte na info@hus2015.cz. Děkujeme.

ZPRÁVY

TGM – slavnostní shromáždění

Při příležitosti letošního 164. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka proběhne v pondělí 3. března od 16 h v budově Senátu PČR slavnostní setkání, pořádané ČČSH a Senátem.

V programu vystoupí s pozdravy, projevy a reflexemi patriarcha ČČSH ThDr. Tomáš Butta, Th.D., 1. místopředsdkyně Senátu PČR PaedDr. Alena Gajdušková, pražský biskup ČČSH Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., a další. Na programu jsou rovněž přednášky prof. ThDr. Hanse Schwarze, Dr.h.c. mult. „Češi a Němci na příkladu Lutherova poměru k Husovi“ a prof. PhDr. Jaroslava Kučery, CSc., „Nelehké budování státu. Češi a Němci v první Československé republice“.

Následovat bude vystoupení Komorního pěveckého sboru KVINTUS s uměleckým vedoucím Jiřím Doubkem za klavírního doprovodu Ireny Špinlerové a vystoupení pěveckého souboru Kolorit s uměleckým vedoucím Petrem Kalkou. Závěr shromáždění bude patřit diskuzi. Projekt je uskutečněn za laskavé podpory Parlamentu a Ministerstva kultury. **red**

Beseda s Karlem Metyšem

V úterý 4. března v 16.30 h se v Husově sboru na Touloucově náměstí v Litomyšli sejdeme s Ing. Karlem Metyšem, druhorozeným synem zdejšího dlouholetého faráře ČČSH a vynikajícího hudebníka Jaromíra Metyše a učitelky Marie Metyšové.

Ing. Karel Metyš, který dnes žije v Moravské Třebové, patřil v roce 1950 mezi studenty a skauty odsouzené v rámci procesu „Střítecký a spol.“. V úvodu setkání nás seznámí historik Mgr. Martin Jindra s okolnostmi pro-

cesu s rektorem piaristické koleje Františkem Stříteckým a dalšími 23 mladými lidmi, z nichž někteří (jako právě Karel Metyš) ještě nebyli plnoletí. Pak již bude mít slovo pamětník všech těch událostí. Můžeme se těšit na jeho živé svědectví o době, která i v Litomyšli a okolí měla své oběti. Dokázal jí čelit s vírou, odvahou i humorem, když např. při hlavním líčení na otázku, koho by on navrhoval na prezidenta republiky, trochu předběhl dobu a odpověděl, že knížete Schwarzenberga. Rozesmál prý tehdy mnoho přítomných včetně obviněných, i když jinak asi nikomu nebylo moc do smíchu, neboť prokurátor v tomto procesu navrhoval čtyři tresty smrti. Věříme, že v živém rozhovoru pak připojí své vzpomínky i další místní pamětníci tohoto nelehkého času. Na setkání vás srdečně zve

NO v Litomyšli

Koncert Musica Minore

Dovolujeme si pozvat všechny hudbymilovné příznivce na koncert komorního souboru Musica Minore s názvem „Mozart a Vivaldi – to nejlepší...“, který se koná 8. března v 19 hodin ve Sboru Páně ČČSH, Vážného 6 v Brně-Řeckovicích.

Na programu jsou skladby W. A. Mozarta Malá noční hudba, KV 525, A. Vivaldiho Čtvero ročních dob. Rezervaci míst je možno si zajistit na tel. č. 776 032 149. **red**

Zahájení postu v Chlumci

Církev československá husitská v Chlumci nad Cidlinou zve na zahájení postního období před Velikonocemi, které se bude konat pobožností Popeleční středy 5. března od 18 h v kapli Mistra Jana Husa (Klicperovo náměstí 75). **RK**

Práce jako Boží dar

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Ing. Boleslavem Vraným, PhD., na aktuální téma „Práce jako Boží dar“. V úterý 11. března od 17,30 h v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49. **JNe**

Oslovení Dne Poděbrad

S mottem „Mírová vize Jiřího z Poděbrad se stává skutečností“ probíhají 2. března v Poděbradech oslavy Dne Poděbrad. Konají se v rámci 550. výročí mírových iniciativ Jiřího z Poděbrad. Na programu je mj. zahájení „bleskové“ výstavy národní kulturní památky – originálu mírové smlouvy krále Jiřího z roku 1464 v Polabském muzeu. Ve sboru naší církve bude od 9 hodin následovat bohoslužba na počest mírové misie, přenášená Českým rozhlasem. Bohoslužbu společně s biskupem pražským bratrem Davidem Tonzarem bude sloužit bratr patriarcha Tomáš Butta, který bude kázat. V divadle Na Kovárně následně proběhne scénické čtení divadelní rozhlasové hry „Dlouhá cesta“ prof. Karolíny Adamové o mírovém poselství krále Jiřího. Ve 14.30 h proběhne položení věnců k Jiřího pomníku. **red**

Nabídka bytu

Náboženská obec ČČSH v Praze 2, Resslova 6, hledá pro svůj kostel sv. Václava „Na Zderaze“ sborovnicka/sborovnici. Podmínkou je spolehlivost, dobrý vztah k poslání křesťanských církví a způsobilost pro fyzické úkony spojené s údržbou kostela. K dispozici je služební byt 2+1 v korpusu kostela. Zvláště vhodné pro starší manželský pár. Kontakt na tel. 224 911 069, mob. 602 694 059 (farářka), nebo osobně na farním úřadě: úterý, středa 9-12 h, čtvrtek 13-16 h. **red**

Končí výstava o věrozvěstech

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. Amose Komenského v Praze uspořádalo výstavu „Cyrill mudřec a Method mnich“.

Výstava probíhá v budově knihovny v Mikulandské ulici 5. Je otevřena v pracovní dny od 9 do 18 h a potrvá do konce března. Výstava čerpá z fondu pedagogické knihovny a sleduje vývoj cyrilometodějské tradice a mění se výuku o Cyrilu a Metoděvi v návaznosti na politiku dané doby. Návštěvník se seznámí s ukázkami historických učebnic dějepisu i českého jazyka, čítanek, odborné literatury, periodik i literatury pro děti a mládež.

Výstava je rozšířena poutavými příběhy o hlaholici a je doplněna tematickými školními obrazy a filmy.

V souvislosti s tématem byla připravena ojedinelá publikace „Cyrill mudřec a Method mnich“ s ukázkami z historických učebnic a odborné literatury z fondu knihovny. Info: www.pmjak.cz. **red**

OHLÉDNUTÍ...

Pokračování ze str. 1

také velmi důležité. Ve chvílích konfrontace s tíživou diagnózou mohou začít selhávat všechny lidské jistoty a téměř každý zatouží aspoň na okamžik po hlubším smyslu a poznání, po letmém dotyku věčnosti... Odpovědi může pro někoho být křesťanská víra vedoucí za hranice tohoto hmotného světa, který je z lidského pohledu definitivně ukončen smrtí.

Přínos modlitebního shromáždění v nemocnici vidím jednak v modlitbách samotných a dále v ekumenickém propojení všech zúčastněných. Meditační místnost není prostorem konkrétní církve, má být „nadcírkvní“, tedy pro všechny bez ohledu na vyznání, stejně tak i pro ty, kteří se veřejně nehlásí k žádné víře. Jak už z názvu vyplývá, zde se medituje, rozjímá, sem se chodí lidé ztišit, urovnat si myšlenky, vnitřně se uklidnit. Z tohoto pohledu zde velmi dobře rezonuje upřímná snaha křesťanů o hledání společné cesty.

Ekumenismus nemůže být jen věcí diplomatických nebo teologických jednání mezi vedoucími představiteli církví. Bohoslužba v klatovské nemocnici ukázala, že v ekumenickém úsilí lze postupovat malými kroky, jimiž se odstraňují vzájemné předsudky a historické bariéry, navazuje se konkrétní spolupráce a vznikají přátelské vztahy mezi křesťany různých církví.

Nechť tedy spolupráce pokračuje a vítězí nad nepochopením a nedůvěrou. Nechť Hospodin vyslyší všechny vyřčené modlitby a zehná pacientům i pracovníkům klatovské nemocnice. **Jana Smolová**

EKUMENA

JEDNÁNÍ ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU SRC

Ve dnech 6.-13. února 2014 se ve švýcarském Bossey v těsné blízkosti Ženevy poprvé sešel Ústřední výbor Světové rady církví skládající se z nově zvolených 25 členů, kteří byli zároveň vybráni do Ústřední komise (která má 150 členů). Volby probíhaly na 10. Valném shromáždění Světové rady církví, které se konalo v jihokorejském Pusanu. Ústřední výbor využívá také znalostí odborníků-poradců (např. Guy Liagre, generální tajemník Evropské konference církví) a úzce spolupracuje s pracovníky úřadu Světové rady církví. Předsdkyně výboru se stala poprvé v jeho historii žena afrického původu – Dr. Agnes Abuom, která má mnohaletou zkušenost z oblasti světové ekumeny a dlouhodobě působí mj. jako mediátorka. Ústřední komise se skládá z poměrně vyrovnaného počtu žen a mužů, mladších i zkušenějších a její složení bylo vyváženo i z hlediska příslušnosti k církvím a konfesím. Za naši církev byla zvolena a vyslána Martina V. Kopecká, která byla v Bossey delegována do Nominační a personální komise, jež se věnuje mj. otázkám kvót, konfesní vyrovnanosti a personálním záležitostem a také doporučuje k přijetí nové žadatele o vstup do Světové rady církví. Martina zároveň v Ústředním výboru zastupuje „hlas“ mladé generace a v letních měsících se zapojuje také do činnosti tzv. ECHOS komise, která se bude příštích sedm let zabývat otázkami spojenými s posílením zapojení mladých lidí do světové ekumeny.

V rámci týdenního programu se výbor zabýval hodnocením 10. Valného shromáždění a podrobně byla probírána plánovaná strategie působení Světové rady církví, která bude v měsíci červenci předložena Ústřední komisi, která se bude v následujícím sedmiletém období scházet každé dva roky. Centrálním tématem celé Světové rady církví se stalo téma putování za spravedlností a mírem. Generální tajemník k putování říká, že je to cesta skutečné lidskosti a opravdové spirituality. Členům výboru byla poskytnuta také podrobná analýza hospodaření za minulý rok a diskutovalo se o možnostech v oblasti financí na následující období. Úřad Světové rady církví k poslednímu dni roku 2013 a v prvním čtvrtletí roku 2014 opouští několik pracovníků, kteří již dále nebudou nahrazeni, je proto nutné modifikovat program a strategii Světové rady církví tak, aby byl zajištěn dlouhodobě udržitelný chod organizace. Od nedělního odpoledne 9. února, (po účasti a setkání na bohoslužbách místních sborů) se k prvnímu zasedání scházejí komise, složené ze členů Ústředního výboru, a určují si plán činnosti v daných oblastech (ustanoveny byly komise zabývající se: komunikací, veřejným děním, financováním, strategickými, programovými a personálními). Tyto návrhy a plány činnosti budou realizovány v součinnosti s Ústřední komisí a také poradními orgány (např. Víra a řád, mládežnická ECHOS komise apod.). Další pracovní setkání Ústředního výboru Světové rady církví se bude konat na začátku července letošního roku v Ženevě a těsně mu bude předcházet první setkání nově zvolené Ústřední komise. Jako členové Světové rady církví se vydáváme na společnou pouť k dosažení jednoty ve spojitosti s mírem a spravedlností. Bůh nám na naší společné pouti zehnej.

Dle webu Světové rady církví Martina V. Kopecká

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

ZABEZPEČENÍ ŽIVOTA

Pohled'te na nebeské ptactvo a polní lilie a zkuste najít pět rozdílů mezi oběma obrázky.

(Řešení z minulého čísla: Máme návod, jak žít.)

Jana Krajčířiková

